

Landstingsstyrelsens uppsikt år 2018 över följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

Rapport Gr 13/2018

April 2019
Malin Hedlund, revisionskontoret
Diarienummer: REV 36–2018

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
2. BAKGRUNDEN TILL GRANSKNINGEN	4
2.2. LANDSTINGSSTYRELSENS YTTRANDE.....	4
2.4. METOD OCH AVGRÄNSNING	5
3. REGLER OCH RIKTLINJER FÖR INTERN KONTROLL	6
3.1. FULLMÄKTIGES REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL.....	6
3.2. LANDSTINGSSTYRELSENS RIKTLINJER.....	6
4. GRANSKNINGENS RESULTAT	8
4.1. LANDSTINGSSTYRELSENS ANSVAR SOM STYRELSE.....	8
4.2. LANDSTINGETS SAMTLIGA STYRELSE OCH NÄMNDER	11
4.3. UPPFÖLJNING AV 2017 ÅRS REKOMMENDATIONER.....	13
5. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	14

1. Sammanfattande analys

Av granskningen framgår att landstingsstyrelsen för år 2018 inte hade uppsikt över att övriga nämnder hade en tillräcklig kvalitet i arbetet med den interna kontrollen. Revisorernas grundläggande granskningar år 2018 visar att samtliga styrelser och nämnder behöver utveckla kvaliteten i internkontrollarbetet. I landstingsstyrelsens utvärdering av landstingets internkontrollarbete uppmärksammade styrelsen vissa brister i övriga nämnders internkontrollarbete. Landstingsstyrelsen agerade dock inte utifrån de identifierade bristerna.

Av granskningen framgår också att regionstyrelsen inte i tillräcklig grad informerade fullmäktige om styrelsers och nämnders arbete år 2018 med den interna kontrollen. I årsredovisningen lämnade regionstyrelsen ingen information till fullmäktige om internkontrollarbetet. Detta innebär att fullmäktige inte fick någon samlad rapport om landstingets arbete med intern kontroll för år 2018.

1.1. Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen:

Besluta om aktuella riktlinjer för arbetet med intern kontroll

- Säkerställ att regionstyrelsens riktlinjer överensstämmer med fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

Utveckla uppsikten över övriga nämnder

- Kontrollera att övriga nämnder beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.
- Kontrollera att övriga nämnder säkerställer att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet. Kontrollera även att nämnderna vidtar tillräckliga åtgärder om kontrollerna visar på avvikelser.
- Kontrollera att övriga nämnder utvärderar nämndens samlade interna kontroll. Kontrollera även att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.

Utveckla rapporteringen till fullmäktige

- Rapportera till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll.

2. Bakgrunden till granskningen

Enligt kommunallagens 6 kap 1 § ska landstingsstyrelsen leda och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders angelägenheter. Av landstingsfullmäktiges reglemente för intern kontroll framgår att landstingsstyrelsen ansvarar för uppsikten över att övriga styrelser och nämnder uppfyller kraven i reglementet.

I sin revisionsplan för år 2018 beslutade revisorerna att granska om landstingsstyrelsen uppfyllt sin uppsiktsplikt över övriga styrelser och nämnders följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

2.1. Iakttagelser i 2017 års granskning

År 2017 bedömde revisorerna att landstingsstyrelsen inte hade en tillräcklig uppsikt över att övriga nämnder följde fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Styrelsen hade inte i tillräcklig grad analyserat nämndernas arbete med den interna kontrollen. Styrelsen hade inte heller uppmärksammat att några av nämnderna hade låg följsamhet till reglementet.

Granskningen visade också att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig grad informerade fullmäktige om styrelsernas och nämndernas internkontrollarbete. I delårsrapporten var informationen översiktlig och i årsredovisningen lämnade styrelsen ingen information.

Utifrån granskningens resultat lämnade revisorerna följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Säkerställ att det finns rutiner i syfte att kontrollera att övriga nämnder uppfyller fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens anvisningar för intern kontroll. Landstingsstyrelsen bör bland annat kontrollera att nämnderna:
 - Beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.
 - Säkerställer att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet. Att tillräckliga åtgärder vidtas om kontrollerna visar på avvikelser.
 - Utvärderar sina arbeten med den interna kontrollen. Att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.
- Lämnar rapporter till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll. Enligt reglementet ska landstingsstyrelsen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll.

2.2. Landstingsstyrelsens yttrande

Av landstingsstyrelsens yttrande till revisorerna för 2017 års granskning framgick att styrelsen instämde i revisorernas synpunkter. Vidare uppgav styrelsen att det pågick ett kontinuerligt arbete för att förbättra internkontrollarbetet. Bland annat nämnde styrelsen ett arbete med att utveckla upp-

följningen av landstingets samlade system för intern kontroll i samband med delårsrapporten per augusti. Som en del i det arbetet uppgav styrelsen att rutiner skulle tas fram för att säkerställa att alla styrelser och nämnder följer fullmäktiges reglemente och relevanta riktlinjer. Styrelsen uppgav även att den planerade att föreslå att fullmäktige skulle revidera reglementet för intern kontroll.

2.3. Revisionsfrågor och revisionskriterier

Granskningens syfte är att granska om landstingsstyrelsen har uppfyllt sin uppsiktsplikt över att övriga styrelser och nämnder följer fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Följande revisionsfrågor har formulerats:

- Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder följt fullmäktiges reglemente för intern kontroll?
- Har landstingsstyrelsen minst två gånger för år 2018 informerat fullmäktige om styrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll?
- Har landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?
 - Har det funnits behov för landstingsstyrelsen att besluta om förändringar i systemet för intern kontroll?
 - Om så är fallet, har landstingsstyrelsen beslutat om sådana åtgärder?
- Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2017 års granskning?

Utgångspunkten för bedömningarna i granskningen är kommunallagens 6 kap. 1 § och fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

2.4. Metod och avgränsning

Granskningens iakttagelser bygger på slutsatser från våra grundläggande granskningar för år 2018 av landstingets styrelser och nämnder. Därutöver har vi granskat landstingsstyrelsens protokoll. Avstämning har genomförts med tjänstepersoner med ansvar att samordna arbetet i landstinget med intern kontroll.

Granskningen är avgränsad till landstingsstyrelsens ansvar som styrelse. Landstingsstyrelsens ansvar som nämnd granskas i den grundläggande granskningen av landstingsstyrelsen för år 2018 (REV 10-2018). Mot bakgrund av att samverkansnämnden och nämnderna för folkhälsa och primärvård inte har något verksamhetsansvar, gör vi inte någon bedömning av dessa nämnders följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

Revisionsrapporten är kvalitetssäkrad genom att den har granskats av annan sakkunnig inom regionens revisionskontor samt att tjänstepersoner inom ekonomistaben samt ekonomidirektör och regiondirektör har fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportens innehåll.

3. Regler och riktlinjer för intern kontroll

3.1. Fullmäktiges reglemente för intern kontroll

År 2015 beslutade landstingsfullmäktige om ett reglemente för intern kontroll. I reglementet tydliggör fullmäktige styrelsernas och nämndernas ansvar och roller i arbetet med intern kontroll (VLL 101-2015). Av reglementet framgår att landstingsstyrelsens har ett övergripande ansvar att se till att landstinget har en god intern kontroll. Ansvaret innebär enligt fullmäktige att landstingsstyrelsen ska:

- Besluta om landstingsövergripande riktlinjer för hur styrelser och nämnder ska tillämpa fullmäktiges reglemente för intern kontroll.
- Löpande eller minst två gånger per år informera fullmäktige om styrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll.
- Utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll och vid behov besluta om nödvändiga förändringar.
- Vid behov föreslå fullmäktige nödvändiga förändringar av reglementet för intern kontroll.

Landstingsstyrelsens utvärdering av landstingets samlade system för intern kontroll ska redovisas i samband med årsredovisningen. Rapporten till fullmäktige ska innehålla uppgifter om:

- Omfattning av utförd uppföljning av styrelser och nämnder.
- Resultatet av denna uppföljning.
- Vilka åtgärder styrelser och nämnder vidtagit med anledning av deras egna uppföljningar av den interna kontrollen.

Styrelserna och nämnderna har det yttersta ansvaret att säkerställa god intern kontroll inom sina respektive verksamheter. Ansvaret innebär enligt fullmäktige att styrelserna och nämnderna ska:

- Besluta om anpassade riktlinjer för arbetet med intern kontroll inom sin verksamhet.
- Varje år besluta om en särskild plan för intern kontroll.
- Styra och löpande följa upp sitt system för intern kontroll. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras minst två gånger per år i samband med delårsrapporterna till landstingsstyrelsen.

3.2. Landstingsstyrelsens riktlinjer

I september 2017 beslutade landstingsstyrelsen om reviderade riktlinjer för hur styrelser och nämnder skulle tillämpa fullmäktiges reglemente för intern kontroll (VLL 1650-2017). Den största förändringen var att landstingsstyrelsen skulle göra en samlad analys av landstingets samlade system för intern kontroll i delårsrapporten per augusti och inte i årsredovisningen.

I riktlinjerna beskriver styrelsen landstingets arbetsmodell för intern kontroll. Vidare framgår förtydningar av styrelserna och nämndernas ansvar och roller i internkontrollarbetet. Bland annat att nämnderna ska vara aktiva och

vidta åtgärder om brister i verksamheten eller arbetet med den interna kontrollen uppmärksammas. Av riktlinjerna framgår att landstingsstyrelsen ställer följande krav på sig själva och övriga styrelser och nämnder i arbetet med:

Riskanalysen

- Genomföra riskanalys utifrån särskild framtagen mall. Riskanalysen ska ta sin utgångspunkt från; ändamålsenlig verksamhet, tillförlitlig rapportering och information samt följsamhet till lagar och regler.

Internkontrollplanen

- Internkontrollplanen ska bestå av riskanalys, kontrollaktiviteter och former för uppföljning.
- För respektive kontrollaktivitet ska det framgå vilken metod som ska användas, när och hur ofta kontrollerna ska genomföras samt vem som ska genomföra kontrollen och vem som ska rapportera den till styrelsen/nämnden.

Uppföljningen

- Styrelserna och nämnderna ska löpande, eller minst i samband med delårsrapporten per augusti och i årsrapporten följa upp i enlighet med internkontrollplanen.
- Av redovisningen ska det framgå; när och hur kontrollerna är genomförda, resultatet av kontrollerna samt åtgärder som vidtagits eller ska vidtas med anledning av uppmärksammade brister.

Uppföljningen till landstingsstyrelsen

- Styrelserna och nämnderna ska minst i samband med delårsrapporten per augusti och årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen till landstingsstyrelsen.
- Av redovisningen till landstingsstyrelsen ska det framgå; omfattning av utförda kontroller och uppföljningar i nämnden/styrelsen, resultatet av uppföljningarna, vidtagna åtgärder i nämnderna/styrelserna med anledning av uppföljningarna både avseende verksamhetens brister och det egna systemet för intern kontroll.

Av riktlinjerna framgår att landstingsdirektören ansvarar för att verksamheten arbetar mot uppställda mål och att de arbetsmetoder som använts bidrar till god intern kontroll. Landstingsstyrelsen ställer följande krav på landstingsdirektören:

- Säkerställa att samtliga verksamheter följer landstingsstyrelsens riktlinje för intern kontroll samt rapportera till styrelsen om någon verksamhet inte följer riktlinjerna.
- Besluta om organisation och arbetssätt på tjänstemannanivå för arbetet med intern kontroll.
- I samband med upprättande av delårsrapport per augusti lämna en rapport till styrelsen med en analys och bedömning av landstingets samlade system för intern kontroll. Vid behov lämna förslag på åtgärder för att utveckla de landstingsövergripande riktlinjerna.
- Presentera underlag till styrelsernas och nämndernas riskanalyser
- Omedelbart rapportera till landstingsstyrelsen om det upptäcks brott eller allvarliga brister i den interna kontrollen.

Vår kommentar

Landstingsstyrelsens riktlinjer överensstämmer inte med fullmäktiges reglemente om när landstingets samlade system för intern kontroll ska utvärderas. Fullmäktige har angett att styrelsen ska lämna en sådan utvärdering till fullmäktige i samband med årsredovisningen. Enligt styrelsens riktlinjer ska styrelsen göra en sådan utvärdering i samband med delårsrapporten per augusti. Vi vill uppmärksamma styrelsen på att fullmäktiges beslut gäller tills det att fullmäktige beslutar om nytt reglemente.

Vi ställer oss positiva till att landstingsstyrelsen redan i delårsrapporten per augusti ska analysera landstingets samlade system för intern kontroll. Detta ger styrelsen möjligheter att agera under innevarande år i händelse av att analysen identifierar avvikelser. Styrelsen får också möjlighet att låta analysen ingå som underlag inför beslut om att utveckla systemet för intern kontroll för kommande år. Vi anser dock att styrelsen även på årsbasis, det vill säga i samband med årsredovisningen, bör analysera den interna kontrollen. Detta för att fullmäktige ska få en samlad rapport om hur den interna kontrollen fungerat för hela året.

På samma sätt som år 2017 anser vi också att det finns otydligheter i landstingsstyrelsens riktlinjer när det gäller ansvarsfördelningen mellan landstingsdirektören och hälso- och sjukvårdsdirektören.

4. Granskningens resultat

4.1. Landstingsstyrelsens ansvar som styrelse

Landstingsstyrelsens rapportering till fullmäktige

Enligt fullmäktiges reglemente för intern kontroll ska landstingsstyrelsen minst två gånger per år informera fullmäktige om styrelsernas och nämndernas internkontrollarbete. I samband med årsredovisningen ska landstingsstyrelsen utvärdera landstingets samlade system för internkontroll.

Under år 2018 har styrelsen rapporterat till fullmäktige i samband med delårsrapporterna per april och augusti. I samband med årsredovisningen lämnade styrelsen ingen redovisning till fullmäktige av internkontrollarbetet.

I delårsrapporten per april rapporterade styrelsen om styrelsens egna, hälso- och sjukvårdsnämndens, nämnden för funktionshinder och habiliterings och folkhögskolestyrelsens internkontrollarbete. I delårsrapporten per augusti rapporterade landstingsstyrelsen för ovan nämnda samt för patientnämnden och kostnämnden. Måltidsnämnden följer Skellefteå kommuns rutin för internkontroll och rapporterade sin internkontroll i samband med nämndens årsredovisning.

Granskningen av delårsrapporterna visar att styrelsens redovisning till fullmäktige var översiktlig och utgick från respektive styrelse och nämnds internkontrollarbete. I rapporteringen kommenterade styrelsen hur många kontroller som hade genomförts, om resultaten visat på några avvikelser och

om några åtgärder hade vidtagits. I delårsrapporten per augusti lyfte styrelsen även vissa brister i internkontrollarbetet. Bland annat brister i några av landstingsstyrelsens, hälso- och sjukvårdsnämndens och nämnden för funktionshinder och habiliterings kontroller. Landstingsstyrelsen kommenterade även att av patientnämndens och kostnämndens redovisning framgick inte hur kontrollerna genomförts samt att resultatet för kostnämndens kontroller inte redovisats.

Utvärdering av landstingets samlade system för intern kontroll

I oktober 2018 godkände landstingsstyrelsen en utvärdering av landstingets samlade system för intern kontroll. Rapporten bestod dels av en analys och bedömning av styrelserna och nämndernas arbete med riskanalyser, kontrolleraktiviteter, uppföljning och åtgärder. Dels av en beskrivning av respektive styrelse och nämnds internkontrollarbete. I rapporten beskrevs både genomfört förbättringsarbete, men även områden där behov kvarstod. Exempelvis internkontrollens koppling till verksamhetsplanering samt behovet av ett helhetsgrepp runt riskidentifiering och analys.

Av rapporten framgick förslag till två åtgärder för att förbättra riktlinjerna och rutinerna för intern kontroll:

- Se över fullmäktiges reglemente, landstingsstyrelsens riktlinjer samt rutiner för intern kontroll i samband med regionbildningen.
- Förtydliga roller och ta fram rutiner för att säkerställa att alla styrelser och nämnders internkontrollarbete följer fullmäktiges reglemente och relevanta riktlinjer.

Landstingsstyrelsen beslutade inte om några åtgärder. Vissa delar av utvärderingen lyfte styrelsen in i sin rapportering till fullmäktige i samband med delårsrapporten per augusti.

Landstingsstyrelsens följsamhet till fullmäktiges reglemente

I tabellen nedan redovisas fullmäktiges krav på landstingsstyrelsen i egen- skap av styrelse i reglementet för intern kontroll samt vår bedömning av om styrelsens följer fullmäktiges reglemente. Se tabell på sida 12 för mer in- formation.

Kontrollfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen beslutat om riktlinjer för det landstingsöver- gripande arbetet med intern kontroll	Ja	Beslut 2017-09-12 § 161 (VLL 1650-2017).
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder beslutat om anpassade anvisningar?	Nej	För några av nämnderna saknades information om vem som var ansvarig för kontrollerna och rapporte- ringen.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder har tagit fram dokumenterade risk- analyser?	Nej	Några nämnder saknade dokumen- terade riskanalyser.

Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder beslutat om internkontrollplaner?	Nej	Någon nämnd har inte beslutat om en internkontrollplan.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i sina internkontrollplaner beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som ansvarar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Nej	Flera av nämnderna behöver metodmässigt utveckla sina internkontrollplaner.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i samband delårsrapporter per augusti rapporterat till styrelsen om arbetet med intern kontroll?	Nej	Majoriteten av nämnderna har rapporterat till styrelsen. Vi bedömer dock att uppföljningen för flera nämnder inte var tillräcklig.
Har landstingsstyrelsen i samband med delårsrapporten per augusti till fullmäktige informerat om arbetet med intern kontroll?	Ja	Styrelsen har rapporterat om styrelsernas och nämndernas arbete med intern kontroll.
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder i samband med beslut om årsrapporter rapporterat till styrelsen om arbetet med intern kontroll?	Nej	Förvisso har övriga nämnder rapporterat till styrelsen om arbetet med intern kontroll. Vi bedömer dock att uppföljningen för flera inte var tillräcklig.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder i händelse av att utvärdering visat på brister i den interna kontrollen?	Nej	I utvärderingen uppmärksammades brister i internkontrollarbetet för flera av styrelserna och nämnderna. Styrelsen har inte agerat utifrån identifierade brister. Vi anser att styrelsen borde ha agerat kraftfullare med tanke på att flera av nämnderna inte hade ett tillfredsställande arbete med den interna kontrollen.
Har landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?	Nej	Styrelsen har i samband med delårsrapporten per augusti godkänt utvärderingen av landstingets samlade system för intern kontroll. Enligt reglementet ska utvärderingen göras i samband med årsredovisningen.
Har landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen informerat fullmäktige om arbetet med den interna kontrollen?	Nej	

Vår kommentar

Landstingsstyrelsen har rapporterat till fullmäktige om styrelserna och nämndernas internkontrollarbete i samband med delårsrapporten per april och augusti. Vi anser att det är en brist att styrelsen inte rapporterat till fullmäktige i samband med årsredovisningen. Flera nämnder rapporterade, i enlighet med landstingsstyrelsens riktlinjer, till styrelsen i samband med delårsrapporten per augusti och årsrapporten. Detta innebär att dessa nämnders internkontrollarbete endast rapporterades till fullmäktige vid ett tillfälle under året. För måltidsnämnden innebär det att nämndens internkontrollarbete inte rapporterades till fullmäktige för år 2018. Detta resulterade i att fullmäktige inte fick någon samlad rapport om landstingets arbete med intern kontroll för år 2018.

I samband med delårsrapporten per augusti godkände styrelsen utvärderingen av landstingets samlade system för intern kontroll. Likt tidigare år vill vi uppmärksamma styrelsen om att fullmäktige ställer krav på att utvärderingen även ska genomföras i samband med årsredovisningen. Utifrån de brister som uppmärksammades i rapporten, bedömer vi att styrelsen borde ha agerat mer kraftfullt och beslutat om föreslagna åtgärder.

Av våra grundläggande granskningar av styrelserna och nämnderna framgår att landstingets samtliga styrelser och nämnder metodmässigt behöver utveckla arbetet med den interna kontrollen. Några av nämnderna hade låg följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. Vi bedömer att landstingsstyrelsen borde ha agerat utifrån dessa brister.

4.2. Landstingets samtliga styrelser och nämnder

I tabellen nedan redovisas en sammanställning av vår bedömning i de grundläggande granskningarna av styrelsernas och nämndernas följsamhet till fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll. För mer information se respektive grundläggande granskning för år 2018.

Kontrollfråga	LTS	HSN	NFH	Folkhögskolestyrelsen	Patientnämnden	Kostnämnden	Måltidsnämnden
Har nämnden beslutat om anpassade anvisningar?	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja ¹	Nej	Ja ¹
Har nämnden säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej
Har nämnden beslutat om internkontrollplan?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Har nämnden säkerställt att internkontrollplanerna beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som ska genomföra dem och när uppföljning ska vara genomförd?	Delvis	Delvis	Ja	Nej	Nej	Nej	Delvis
Har nämnden säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Nej	Nej
Har nämnden i samband med delårsrapporten per augusti följt upp internkontrollarbetet?	Ja	Ja	Ja	Delvis	Nej	Nej	Nej ²
Har nämnden i samband med delårsrapporten per augusti bedömt resultatet av genomförd uppföljning av internkontrollen?	Delvis	Ja	Delvis	Nej	Nej	Nej	Nej ²
Har nämnden i samband med delårsrapporten per augusti beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att internkontrollen visat på brister?	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej ²
Har nämnden senast i samband med årsrapporten till landstingsstyrelsen rapporterat om resultatet från uppföljningen av internkontrollen?	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Ja
Har nämnden i sin årsrapport bedömt resultatet av genomförd uppföljning av internkontrollen?	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Har nämnden i sin årsrapport beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att internkontrollen visat på brister?	Nej	Nej	- ³	Nej	Nej	Nej	Nej

Vår kommentar

Våra grundläggande granskningar av styrelserna och nämnderna visar att samtliga styrelser och nämnder behöver utveckla kvaliteten i sitt internkon-

¹ De mindre nämnderna har inte beslutat om anpassade riktlinjer, däremot framgår det av internkontrollplanerna vem som ansvarar för att kontrollerna blir genomförda och följs upp.

² Måltidsnämnden följer Skellefteå kommuns riktlinjer för intern kontroll och har endast följt upp internkontrollarbetet i samband med årsrapporten.

³ Nämnden för funktionshinder och habilitering upphörde den 31 december 2018.

trollarbete. Granskningarna visade på både metodmässiga brister i genomförandet av kontroller och i redovisningen av resultaten.

4.3. Uppföljning av 2017 års rekommendationer

I tabellen nedan redogörs för om styrelsen under år 2018 vidtog tillräckliga åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer i 2017 års granskning.

Rekommendationer	Tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar
Säkerställ att det finns rutiner i syfte att kontrollera att övriga nämnder uppfyller fullmäktiges reglemente och landstingsstyrelsens anvisningar för intern kontroll.	Nej	
Kontrollera att nämnderna beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.	Nej	Några av nämnderna hade inte beslutat om riskanalyser. Några internkontrollplaner hade inte heller tillräcklig kvalitet. Av flera internkontrollplaner framgick inte hur kontrollerna skulle genomföras.
Kontrollera att nämnderna säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet. Att tillräckliga åtgärder vidtas om kontrollerna visar på avvikelser.	Nej	Grundläggande granskningarna visade på brister i arbetet med att genomföra och följa upp kontrollerna. Flera nämnder hade inte beslutat om tillräckliga åtgärder utifrån kontrollernas resultat.
Kontrollera att nämnderna utvärderar sina arbeten med den interna kontrollen. Att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.	Nej	Landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering godkände analyser av sina internkontrollarbeten. Trots brister, beslutade de inte beslutat om åtgärder.
Lämnar rapporter till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll. Enligt reglementet ska landstingsstyrelsen utvärdera landstingets samlade system för intern kontroll.	Nej	Landstingsstyrelsen rapporterade inte till fullmäktige i samband med årsredovisningen. Styrelsen utvärderade landstingets samlade system för intern kontroll i samband med delårsrapporten per augusti. Enligt reglementet ska utvärderingen göras i samband med årsredovisningen.

Vår kommentar

Landstingsstyrelsen vidtog inte tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer år 2017. Vi bedömer att landstingsstyrelsen behöver bli mer aktiv i sin uppsikt över att övriga nämnder uppfyller kraven i fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi anser att landstingsstyrelsen för år 2018 inte hade tillräcklig uppsikt över övriga nämnders följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

I tabellen nedan lämnar vi svar på granskningens revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Bedömning	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen säkerställt att övriga styrelser och nämnder följt fullmäktiges reglemente.	Nej	Några nämnder hade låg följsamhet till fullmäktiges reglemente.
Har landstingsstyrelsen minst två gånger för år 2018 informerat fullmäktige om styrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll?	Nej	Styrelsen informerade vid två tillfällen till landstingsfullmäktige, men samtliga styrelser och nämnders internkontrollarbete omfattades inte av rapporteringen.
Har landstingsstyrelsen i samband med årsredovisningen utvärderat landstingets samlade system för intern kontroll?	Nej	Landstingsstyrelsen utvärderade landstingets samlade system för intern kontroll i samband med delårsrapporten per augusti. Styrelsen har inte följt upp det samlade systemet i samband med årsredovisningen. Fullmäktige fick därför ingen samlad rapport om landstingets arbete med internkontroll för år 2018.
Om det har funnits behov för landstingsstyrelsen att besluta om förändringar i systemet för intern kontroll, har styrelsen beslutat om sådana åtgärder?	Nej	Vi anser att landstingsstyrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att åtgärda brister i övriga nämnders arbete med den interna kontrollen.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2017 års granskning?	Nej	

5.1. Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen:

Besluta om aktuella riktlinjer för arbetet med intern kontroll

- Säkerställ att regionstyrelsens riktlinjer överensstämmer med fullmäktiges reglemente för intern kontroll.

Utveckla uppsikten över övriga nämnder

- Kontrollera att övriga nämnder beslutar om riskanalyser och internkontrollplaner. Av internkontrollplanerna bör det metodmässigt framgå hur kontrollerna ska genomföras och rapporteras.
- Kontrollera att övriga nämnder säkerställer att kontrollerna i internkontrollplanerna blir genomförda och återrapporterade med tillräcklig kvalitet. Kontrollera även att nämnderna vidtar tillräckliga åtgärder om kontrollerna visar på avvikelser.
- Kontrollera att övriga nämnder utvärderar nämndens samlade interna kontroll. Kontrollera även att nämnderna vidtar åtgärder om det finns brister i arbetet med den interna kontrollen.

Utveckla rapporteringen till fullmäktige

- Rapportera till fullmäktige i enlighet med reglementet för intern kontroll.

Umeå den 10 april

Malin Hedlund
Sakkunnig
Revisionskontoret

Region Västerbotten